

“LOYIHA BOSHQARUVI”
O‘QITUVCHILAR UCHUN MARUZA MATNI
LOYIHA BOSHQARUVI — SAMARALI NATIJALARGA ERISHISH
KALITI

Ushbu darsda zamonaviy ta’lim va tashkilotlarda loyiha boshqaruvining ahamiyati ko‘rib chiqiladi. Kurs ishtirokchilari loyiha boshqaruvining asosiy tushunchalari, rejalashtirish va resurslarni samarali taqsimlash, shuningdek, monitoring va natijalarni baholash jarayonlari bilan tanishadilar.

Davomida ular amaliy loyihalarni tuzish, amalga oshirish va nazorat qilish ko‘nikmalarini o‘zlashtiradilar.

1. Loyiha boshqaruvi asoslari — tushuncha, maqsad va vazifalar

Loyiha boshqaruvi — bu ma’lum bir muddat ichida belgilangan maqsadlarga erishish uchun rejalashtirilgan faoliyatdir.

Loyiha — vaqt bilan cheklangan, aniq maqsadli faoliyat.

Maqsad — loyiha yakunida erishilishi kerak bo‘lgan natija.

Vazifalar — maqsadga erishish uchun bajarilishi kerak bo‘lgan bosqichma-bosqich ishlar.

Misol: “Maktab kutubxonasini modernizatsiya qilish” loyihasi. Maqsad — yangi texnologiyalar bilan jihozlangan kutubxona yaratish. Vazifalar — jihoz xaridi, o‘quvchilar uchun sharoit yaratish, elektron katalog ishlab chiqish.

2. Rejalashtirish va resurslar — vaqt, mablag‘ va inson omili

Rejalashtirish — loyiha maqsadiga erishish uchun bosqichlarni aniq tartibda belgilashdir.

Vaqt — loyiha bosqichlarini muddatlarga bo‘lib rejalashtirish.

Mablag‘ — xarajatlarni hisoblash va byudjetni to‘g‘ri taqsimlash.

Inson resurslari — loyiha ishtirokchilarining rollari va mas’uliyatini aniqlash.

Misol: Yangi o‘quv dasturini joriy etish loyihasida o‘qituvchilar — metodik qism uchun, texnik xodimlar — texnologik ta’minot uchun, ma’muriyat — byudjet nazorati uchun mas’ul bo‘ladi.

3. Monitoring va natijalar — kuzatish, baholash va xulosa chiqarish

Monitoring — loyihaning har bir bosqichida bajarilishni nazorat qilish va muammolarni erta aniqlash jarayoni.

Natijalarni baholash — loyiha yakunida erishilgan yutuqlarni va kamchiliklarni tahlil qilish.

Jarayon monitoringi — ishlar reja asosida ketayotganini tekshirish.

Natijaviy monitoring — yakuniy maqsadga erishilganini baholash.

Misol: Elektron kundalik tizimini joriy etish loyihasida monitoring orqali tizim ishlashi, o'qituvchilar va o'quvchilar foydalanish darajasi muntazam kuzatilib boriladi. Yakunda samaradorlik tahlil qilinadi.

4. Amaliy mashqlar

Mashq 1: Loyiha maqsadini aniqlash

Ishtirokchilar kichik guruhlarda tanlangan loyiha uchun SMART mezonlari asosida maqsad yozadilar.

Mashq 2: Resurslarni taqsimlash jadvali

Ishtirokchilar vaqt, mablag' va inson resurslarini taqsimlab, jadval tuzadilar.

Mashq 3: Monitoring rejasi

Ishtirokchilar o'z loyihalari uchun monitoring bosqichlarini yozib chiqadilar: nima kuzatiladi, kim nazorat qiladi, qanday mezonlar ishlatiladi.

Mashq 4: Muammolarni hal qilish

3 ta vaziyat beriladi (masalan: mablag' yetishmasligi, muddatning kechikishi, jamoada kelishmovchilik). Ishtirokchilar ularga yechim topishadi.

5. Loyiha boshqaruvida keng tarqalgan xatolar

Aniq maqsad qo'ymaslik.

Resurslarni noto'g'ri taqsimlash.

Rejani doimiy monitoring qilmaslik.

Faqat yakuniy natijaga e'tibor berib, jarayonni nazorat qilmaslik.

Jamoa bilan samarali aloqa o'rnatmaslik.

6. Yakuniy xulosa

Loyiha boshqaruvi — bu tizimli yondashuv bo‘lib, u:

Maqsadlarni aniq belgilashga,

Resurslarni samarali rejalashtirishga,

Jarayonni doimiy monitoring qilishga,

Natijalarni baholash va keyingi loyihalar uchun xulosa chiqarishga yordam beradi.

Samarali loyiha boshqaruvi — muvaffaqiyatli natijaga olib boradigan eng muhim omildir.